

[Undervisningsministeren.]

Studentereksamen giver, og paa Grundlag af saadanne Eksaminer søge Ansættelse i offentlig Tjeneste eller Virksomhed i det danske Samfund, kan godtgøre, at han er det danske Sprog mægtig, han maa tillige have et saadant Kendskab til, en saadan Indleven i dansk Kultur, som den danske højere Skole giver. Der kunde ganske vist nok oprettes et Kursus paa Tysk med tysk Undervisning, som kunde sende sine Elever op til Eksamen som Privatister hos Eksamenkommissionen — det vilde der efter de nugældende Regler ikke være noget til Hinder for —, men naturligvis maatte de saa være stillet ligesom andre Privatister og opgive fulde Privatistpensa og eksamineres paa Dansk. Der kan ogsaa være Tale om at lette Adgangen navnlig til Universitetet og de andre højere Lærestalter for dem, der har taget tysk Studentereksamen, men ganske vist saaledes, at det ikke var nok, at vedkommende kunde dokumentere, at han havde fornødent Kendskab til det danske Sprog, han maatte tillige kunne dokumentere, at han besad fornøden Uddannelse i dansk Historie og dansk Kultur, samt at han var fuldt fortrolig med dansk Sprog. Et Udvalg af sagkyndige arbejder for Tiden med denne Sag, saa der kan gives nærmere Bestemmelse om, hvorledes disse Fordringer kan opfyldes.

Jeg regner med, at Lovforslaget bliver henvist til et Udvalg, og der vil der kunne blive Lejlighed til en nærmere Drøftelse af de Enkeltheder, hvorom man i det hele taget kan tænke sig at forhandle. De mere almene Betragtninger skal jeg da ikke her komme ind paa. Jeg har den Opfattelse, at den danske Regering har vist et meget frisindet Syn paa Mindretalskrav om Ret til frit at dyrke og pleje sin Kultur og sine særlige Ejendommeligheder, og jeg tror heller ikke, vi behøver at være bange for eller betænkelige ved en Sammenligning med Tyskerne paa det Omraade.

Forslagsstilleren (Schmidt): Jeg har det Indtryk, at den højtærede Undervisningsminister maaske vilde have stillet sig velvilligere og fordomsfriere overfor dette Lovforslag, hvis der ikke allerede før, i 1927, havde fundet Stillingtagen Sted til Skoleforeningens Fordringer den Gang. Nu er der sket en hel Del, der maaske ogsaa har forandret Situationen, og ikke blot forandret Situationen, men ogsaa gjort det lettere at se lidt anderledes paa Sagen, og det er jo alligevel det, vi skal se at lære, man kan ikke blive ved at komme med de

gamle Synspunkter, som viser sig at være forældede. Det er min Opfattelse, at den højtærede Minister ikke gør de Koncessioner, som han maaske nok kunde gøre nu.

Jeg maa kort gennemgaa de enkelte Bestemmelser. Den højtærede Minister viser med Rette hen til en Bestemmelse, som jeg ikke netop har fremdraget, maaske ogsaa har glemt at fremdrage: at i Skolekommissioner, ogsaa selv om de ikke er tyske, har Repræsentanter for tyske Mindretal alligevel Ret til at appellere til Ministeren, naar de har en afvigende Mening. At der, hvad selve Personerne, Indstillingen af Lærere, angaar, for det meste er, ja, maaske hidtil har været fuldstændig Enstemmighed, er rigtigt, og det er selvfølgelig noget, der har noget at betyde, men det er ikke nok, det er i det mindste mere, vi ønsker. Man maa kunne forestille sig, at det ikke er nok, for i alt, hvad man har med at gøre, kommer det an paa Initiativet, og Initiativet ligger ikke i vore Hænder. Og det afgørende er, at vi ikke blot har Ret til herefter at sige vor Mening og sige, at vi vil have det anderledes, men at vi straks kan skubbe Forholdene i det rigtige Leje. Det er en helt anden Lyst, vi har til at lede Skolen, naar det er vor Skole, som vi interesserer os for, og som ligger i vore Hænder, end naar det ikke helt er vor Skole. Af den Grund ønsker vi at blive staaende ved vort Krav, og det er ikke blot vort Krav, det er ogsaa det rigtige. Det rigtige er, at der er en tysk Skolekommission for tyske Skoler. Den højtærede Undervisningsminister anerkendte, at det vilde være det naturlige, at Ledelsen af de tysksprogede Folkeskoler ogsaa overdrages til Førstelæreren eller, om kun een Lærer er ansat, til denne, men mente at maatte gøre gældende, at der kunde være Forhold, hvor det ikke godt kunde lade sig gøre. Det kan være, at der imellem kan indtræffe Vanskeligheder, endskønt det meste af Stoffet vil jo være forskelligt ved den danske Folkeskole og den tyske Folkeskole. Jeg vil ikke benægte, at der kan være Vanskeligheder, men jeg mener, at de maa kunne overvindes.

Om det næste Punkt: For Lærere ved tysksprogede Folkeskoler maa kræves Uddannelse paa tyske Lærestalter, kan jeg indskrænke mig til endnu en Gang at sige, at naar det bestemmende skal være, hvad der er det rigtige for et Skolevæsen, der bygger paa tysk Kultur — og den højtærede Minister sagde jo selv, at saaledes maa det være, ogsaa ved den højere Skole —, saa maa man ogsaa kunne forstaa, at vi ønsker at gaa den Vej. Jeg har ikke mere at sige nu, end at det er vort Ønske, og